

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

(24) ਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ 1969 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 424 ਵਿੱਚ 1970 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 1551 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਦਫਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਲਈ ਪਛਤਾਵਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸੁਹਿਰਦ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 324 ਅਤੇ 324 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 34, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਗੁੱਟ ਹੈ-

(25) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ,-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1969 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 286

30 ਅਗਸਤ 1972

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ XXXVII)— ਧਾਰਾ 10(7) ਅਤੇ 16(1)
(ਏ)-ਫੁੱਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜੋ ਦੁਕਾਨ ਨਾਲ ਨਾ ਜੁੜੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇ।

ਮਿਲਾਵਟ— ਕੀ ਧਾਰਾ 16(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ—ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਧਾਰਾ 10(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧ — ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(a)(i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦ ਭੋਜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(ਪਾਰਾ 7 ਅਤੇ 8)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੁਕਮ ਟੋਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਦੋ ਜੋੜੇ। ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣੇ ਸਮੇਂ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(ਪਾਰਾ 11)

ਅਪੀਲ, -ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਸ ਗੁਪਤਾ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ। ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1968. ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ। ਅੰਬਾਲਾ, ਮਿਤੀ 20 ਫਰਵਰੀ, 1968, ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਰੂਪ ਚੰਦ। ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

US ਸਾਹਨੀ. ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

ਨਿਰਣਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਇਹ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 417(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਛੁੱਟੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ IR(l)(a)(i') ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਮਾਰਚ, 1966 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਵਾਲਾ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗਤ ਕੋਲਟਰ ਡਾਈ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਲਾਵਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1, ਨੇ ਮਦਨ ਲਾਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹਾਹੋਆ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਮੈਮੋ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਜ਼ਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਦਨ ਲਾਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਲਵਾ ਵਜ਼ਨ H ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੀਵੀ ਬਲਦੇਵ ਰਾਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਅਤੇ ਇਸ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਬੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐੱਸ. ਬਲਦੇਵ ਰਾਏ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਹਲਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਲਦੇਵ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਲਵੇ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਆਰਪੀਸੀਓਟ ਅਤੇ ਮੀਮੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਬੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਲਵੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਾ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਥੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਲਵੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮੀਮੋ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਮੀਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਮਦਨ ਲਾਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਠ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੇਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬਲਦੇਵ ਰਾਏ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

(4) ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਲਵੇ ਦਾ ਸੈਪਲ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਮੀਕਲ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਲਵੇ ਦਾ ਸੈਪਲ ਸੀ

ਵਰਜਿਤ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ;

"ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਲਗ ਦਰਜੇ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰਤਕ ਕਟੌਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। (ਏਆਈਆਰ 1961 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪੰਨਾ 631 ਵੇਖੋ) "

(5) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 1,000 ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ 2 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(6) 20 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੁਪਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਦੀ; ਕਿ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਹੀ ਮਿਠਾਈ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਪਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ, ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਸ.

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 I (I)(a) ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਸੈਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਡਲਟ ਟੇਰੇਟਿਡ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 16 ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹਲਵਾ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦਾ ਪੋਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ, 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਹਲਵੇ ਦੇ 3 ਨਮੂਨੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਜੇ.ਯੂ. ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਇਹ 1 ਥੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੰਦ ਚੌਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੋਜਨ ਦੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(I)(a) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਮਹਿਮਾਨ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਖੁਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਉਸਦੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ, ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਨਮੂਨਾ ਲਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਆਚਰਣ ਇਹ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਦੇ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮਦਨ ਲਾਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਮੂਨਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਧਾਰਾ 16(l)(a')(i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭੋਜਨ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਵਸਤੂ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਮਿਲਾਵਟੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਨਮਾਨਿਤ-

(9) ਸਰਜੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਏਜੰਟ, ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਮਨਾਹੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੁਆਰਾ ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਲਾਵਟੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਗਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਬਚਾਅ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸਮਾਨ ਕੁਦਰਤ, ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੋਜਨ: ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

(1) AIR (1961) SC 631.

ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਰੰਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿਲਾਵਟੀ ਟੇਡ ਫੂਡ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਨਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਲਾਵਟੀ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ? ਉਸੇ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।"

(10) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(11) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮਿਸਟਰ ਯੂਐਸ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, (2) 1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ। ਉਸ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ; ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੋਜਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦੋ ਆਜ਼ਾਦ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਬੰਧਤ ਮੈਮੋ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੀਥੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਮਦਨ ਲਾਈ ਸਮੇਤ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਨੁਕਸ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਲੇ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵੇਂ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7)', ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਨਾ ਹੋਣ। ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹ ਜਿੱਤ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7)' ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(12) ਹਲਵੇ ਦਾ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਲਵਾ ਰਿਫਾਇੰਡ ਸ਼ੂਗਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੁੜ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਕੋਲੋ-ਟਾਰ ਰੰਗ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ।

(13) ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 | (l) (a) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਟਰਾਇਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

(14) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। 1,000, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹੈ

ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ., *ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (3)* ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ, ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(15) ਇਸ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਸੰਦਰਭ ਅਪਰਾਧੀ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਦਰਅਸਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਲਾਗੂ. ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ *ਰਾਮਜੀ ਮਿਸਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (4)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ • ਅਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।"

(16) (16) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਥਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਔਫੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ, *ਈਸ਼ਦਾਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੋਰ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:*

"ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

(3) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 1295

(4) AIR 1963 SC 1088=1962 Supp. 2 ਐੱਸ, ਸੀ, ਆਰ, 745,

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਫੈਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ। ਇੱਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਕਲਮ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

(17) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਮਜੀ ਮਿਸਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, (4) ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਆਫ ਆਫੈਡਰਜ਼ ਐਕਟ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ) ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ। 3) ਕਿ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(18) ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। 1,000 ਜਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 2 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਸੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

18025TLR ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

Municipal Committee, Amritsar v. Baldev Raj (Gurdev Singh, J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ